

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Cuvânt Funebru,

rostit de Prea Sfinția Sa Episcopul Grigorie al Aradului, la parastasul de 40 zile pentru odihna sufletului fostului ministru Dr. Aurel Cosma.

Jalnici Ascultători!

Iubiții Mei fii Duhovnicești!

Lângă flacăra unei luminări adusă cu mâna proprie de pe mormântul Mântuitorului a adormit în Domnul, înainte cu 40 de zile, un ilustru fiu al Banatului, fostul ministru Dr. Aurel Cosma. Lumina vieții lui a rămas însă aprinsă, fiindcă firul călătoriei lui pământești s'a tors la umbra Crucii și în mireazmă de tămâe.

Câți oameni nu lasă în urma lor decât plâns și glas de pustie sau și dacă se mai pomenește de numele lor, se zice doar atât despre ei că au murit. Despre pustia Saharei se spune că în timpul nopților cu stele este străbătută de adierea unui vânt care răscolește miriadele de fire de nisip, ce se ating, producând sunete ca de plâns. Călăuza zice atunci către călătorii din pustie: „Auziți, cum plânge pustia, de durere că a devenit nerodnică și stearpă. Auziți cum plânge după grădinile fermecătoare și după belșugul spicelor aurii de odinioară. Banatul bogat în daruri, ca și Canaanul de altă dată, în accentele de duioșe ale măestrelor cântece funebre nu plânge după suflete înfloritoare din alte vremi, ci plin de nădejde, în rugăciunile Bisericii și cântările ei sfinte, preaslăvește pe Domnul, că precum după sicriile cernite ale vrednicilor bănațeni Dr. Gheorghe Popovici, Emanoil Ungureanu, Ionel Mocloni, arhierul Filaret Musta și maestrul Ion Vidu, au rămas undele iubirii de Dumnezeu și neam, așa și după mutarea din această viața a marelui român bănațean Dr. Aurel Cosma,

generația supraviețuitoare are ca zestre sfântă o pildă neperitoare a iubirii de Dumnezeu și neam. Aurel Cosma era fiu de învățător ortodox, care l-a învățat frica de Dumnezeu și iubirea de neam.

Iubirea aceasta îndoită i-a adus multă jertfă în viață, multă resignare, care i-a oțelit caracterul. El știe că perseverența și statornicia voinței curate se lămuresc în perspectiva vecinicii sub mâna cea tare a lui Dumnezeu. Cu toată ființa sa el s'a legat de sfintele legi ale lui Dumnezeu, ca Binele vecinic, pentru care și în care trăim.

Răposatul Aurel Cosma știa că numai în Dumnezeu este odihna sufletului omenesc, că ceea ce soarele este pentru viața unei flori, este credința pentru suflet. Știința, lumina minții, și bunătatea omului, aspirațiile lui și nădejdea spre o lume mai ideală, sunt licăriri ale vecinicii, pentru că năzuința și dorința spre ideal a omului nu poate fi fără un obiectiv al desăvârșirii absolute. Steaua e mișcată de puterea gravitațiunii, focul fâlfâie numai în sus, vulturul caută înălțimile, acolo e seninătatea și aerul curat. Spre înălțimi s'a dorit și sufletul lui Aurel Cosma încă din copilărie. Precum un copil aleargă prin văi și dealuri ca să apuce curcubeul și chiar dacă nu l-a apucat, totuși a urcat înălțimi și a respirat aer curat, așa alergăm toți ca să ne ridicăm spre culmi, dar aici pe pământ nu găsim adevărata desăvârșire. Fericitul Aurel Cosma așa a făcut în viața lui; la universitatea din Dobrișin dădea meditații și din sărăcia lui ajută doi frați la școală; ca student la Budapesta juca rol frumos la societatea „Petru Maior” și în locuința lui a păstrat multe exemplare din replica română la memoriul dat de studenții maghiari memoriului studenților universitari din România, exemplare pe care guvernul maghiar voia să le confiscete!

Spre culmi a alergat Aurel Cosma cola-

borând la Enciclopedia Română alui Diaconovici și scriind la ziarele românești din Ardeal înainte de războiu și acționând până la unire ca președinte al partidului național din jud. Timiș. Spre culmi alerga constituind în 1918, împreună cu alți ofițeri români, consiliul național român al ofițerilor și soldaților din Timișoara și se pune la dispoziția marelui sfat național. Spre zările senine plutea mergând la adunarea națională din Alba-Iulia la 1 Dec. 1918 și cerând unirea fără condiții. Ca deputat sinodal și congresual, ca prefect al jud. Timiș-Torontal, iar apoi ca ministru în guvernul nemuritorului Ionel Brătianu în anul 1922, regretatul Aurel Cosma căuta culmile înălțării neamului său, dar față de toate acesta demnități, mai mult s'a simțit înălțat, când în anul a fost învrednicit să-și plece fruntea pe lespedea dela mormântul sfânt al Mântuitorului.

El, care a restituit fundațiunii Gojdu bursa de care a beneficiat; el, care a instituit un mare premiu cultural la Academia Română, el, care a promovat înființarea de societăți culturale și a contribuit la înființarea politehnicei din Timișoara, atunci s'a simțit mai înălțat sufletește, când a putut să-și plece capul la mormântul Mântuitorului, Care a zis: „Celce se va smeri, înălța-se-va“!

Cucernici Ascultători!

El s'a înălțat prin faptele lui și s'a simțit liniștit spunându-mi odată: Lângă mormântul Domnului am simțit mai mult că a trăi în Hristos este cel mai sfânt lucru! Pământ de pe mormântul Domnului s'a pus pe mormântul lui și câteva luminări, cari au ars și la mormântul Domnului Iisus Hristos.

Am rostit aceste cuvinte, ca prin graiul meu, toți Românii de azi să ia aminte că sunt datori a se pleca în fața lui Dumnezeu, în orice slujbă s'ar găsi ei. Să nu ne plecăm deci la șoapte străine, cosmopolite și la sirene internaționale ateiste sau la libera cugetare. Pe treptele suferințelor de Calvar ne-am ridicat, de ele să nu uităm. Să știm că nu exclusiv sentimente îndrumate de rațiune ne vor învăța la datoria de sine și aproapele, căci omul e egoist, iar ceeace unul ține că e virtute, altul socotește ca păcat. Avântul și scopul vieții în știință, artă, patriotism, viața economică ni-l poate da numai Dumnezeu.

Intru dânsul viem și ne mișcăm și suntem. Dumnezeu a așezat și hotarele națiunilor, precum zice Sf. Apostol Pavel. (Fapte 17 v. 26). Deci câți suntem în serviciul națiunii române

să ne facem datoria cu gândul că suntem în slujba lui Dumnezeu, așa cum credea fostul ministru, Aurel Cosma. Dacă Păgânul Horațiu scrise Romei: Precum te temi de Dumnezeu, așa stai: începutul măririi aceasta este, ca și sfârșitul ei, primejdie mare a împânzit țara noastră, căci a uitat pe zeii ei“!

Eu, cu inspirație creștină zic tuturor fraților mei Români: Începutul măririi noastre este întemeiat pe frica de Dumnezeu și această mărire nu va avea sfârșit până când vom preamări pe Dumnezeuul părinților noștri. Și streinii ne vor cinsti cu sfințenie, până când vor vedea că cinstim treptele Calvarului sfânt, prin cari am ajuns zilele de azi.

Cu aceste sentimente pomenim noi memoria bunului creștin și marelui patriot Dr. Aurel Cosma și rugăm pe Dumnezeu să-i dea odihnă lină, iar acum să zicem creștinește:

„Dumnezeu să-l ierte!“

Pe calea dragostei evanghelice.

P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie cercetează 5 comune din tractul Buteni.

În zilele de 13 și 14 Sept. a. c., adică Duminecă și Luni în ziua sf. Cruci. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie a luat în mână sa viguroasă toiagul apostoliei și a urcat dealuri priporoase ca să-și vază pe filii săi sufletești din satele sărace dela munte, unde însă oamenii sunt mai buni și mai evlavioși ca în alte părți.

Din Arad P. S. Sa a plecat Sâmbătă dimineața, în 12 Sept. a. c., însoțit de protopopii Dr. Ștefan Cioroianu, Simion Stana și diaconul M. Măcinic. La orele 11 a sosit în gara Șebiş, unde a fost întâmpinat de intelectualii din Șebiş și Buteni apoi de poporul credincios din Șebiş în frunte cu protopopul tractual Ștefan Lungu și mai mulți preoți îmbrăcați în ornate. După ce P. S. Sa a sărutat sf. evanghelie și sf. Cruce, a fost binecuvântat în cuvinte frumoase de părintele protopop Lungu. P. S. Sa a răspuns că cele mai scumpe momente ale inimii sale sunt acele, în cari coboară cu focul dragostei de părinte în mijlocul poporului credincios din eparhie. Îndeamnă pe cei prezenți să fie străjeri neadormiți ai bisericii și patriei noastre, instituțiile cari au prea numeroși dușmani pe acest colț de țară răbduriu.

Masa o luăm în Buteni la păr. protopop Lungu, în societatea preoțimeii și intelectualilor din Buteni. După masă suntem poftiți la via

simpaticului avocat Dr. S. Dan, unde dna Dan ne primește cu multă bucurie și unde petrecem câteva oare în discuții edificatoare, de ordin religios și național.

Seara luăm cina în casa părintelui Cosma.

Duminecă dimineața, după ploaia de Sâmbătă, pe o vreme caldă de toamnă, la oarele 8 dimineata plecăm spre comuna Ignești. În societatea noastră avem pe părintele protopop Lungu, pe vrednicii fii ai bisericii noastre Dr. A. Grozda și Dr. S. Dan, pe primpretorul Ștefănică cu notarii Crâșnic din Șebîș și Leuca din Prăjești și pe doi feciori ai Dlui avocat Grozda. În drumul nostru ne mai întovărășește fanfara și corul din Buteni, cari vor ridica evlaviază sfintelor slujbe.

La dealul ce desparte comuna Donceni de Ignești, spre care gravităm, părăsim automobilele și urcăm în trăsuri. Pe poiana acestui deal P. S. Sa este întâmpinat de-o ceată mândră de călăreți, cari încadrează trăsura înaltului prelat până la biserică. La marginea comunei se ridică o frumoasă poartă triumfală, împletită în ramuri de stejar cu inscripția „Bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului“.

În ușa sf. biserici, mică, însă destul de mare și frumos renovată pentru comuna mică Ignești, P. S. Sa este întâmpinat de preoții Giurgiu din Buhani, Tămaș din Prăjești, Gh. Popovici din loc și T. Rusu din Neagra, îmbrăcați pentru sf. liturgie, care se și începe la orele 9^{1/2}. Răspunsurile liturgice le cântă în mod admirabil, ca niște îngerași, copii de școală din comună, sub conducerea istețului cântăreț de strană T. Benea. Toți suntem impresionați, aducându-ne aminte de vremurile din copilărie, când părinții noștri ne duceau de mână la biserică și cântam cu evlavie la serviciile divine.

După cetirea sf. Evanghelii, P. S. Sa îmbrăcat în ornate arhieresti, rostește o predică plină de povețe creștinești, cu citate din sf. scripturi și exemple duitoase, luate din viața de toate zilele. P. S. Sa documentează publicului, care abia încăpea în biserică, că datoria noastră este să ținem la religia străbună mai mult chiar ca la părinții noștri. Sunt momente duitoase, când creștinii plâng sub puterea emoției.

Amintim aici că în comuna Ignești abia s'au ivit câțiva sectari, dar tinărul preot Gh. Popovici, secondat de evlavioasa sa soție, credem să poată paraliza acțiunea lor nefastă. Fanfara din Buteni a cântat precis câteva imnuri religioase, în vreme ce P. Sf. Sa Episcopul a făcut vizită la locuința preotului.

Satisfăcuți de lucrurile văzute, la orele 11

plecăm spre comuna Nădălbești. Trecem prin păduri cu livezi frumoase, cari parecă ne invită la recreație. Dela o cotitură a drumului, pe o colină apropiată, se zărește comuna Nădălbești, la capătul căruia ne așteaptă întreg satul în haine de praznic. Copiii înșiruiți pe ambele lături ale drumului, cu stegulețe în mâni, sub conducerea învățătoarei Ecaterina Dascăl, cântă „mulți ani trăiască“. Trei fete oferă P. S. Sale și suitei sale buchete de flori. În sfânta biserică servește P. S. Sa cu părinții Cioroianu și Stana. Fiind public mult P. S. Sa vorbește afară în curtea bisericii. Predica, în care înaltul prelat vorbește despre puterea sf. Cruci, este ascultată cu multă evlavie. Fanfara cântă mai multe cântări bisericesti.

De aici trecem la Susani, depărtare cam de 2 Km. La marginea satului P. S. Sa este întâmpinat cu banderiu de călăreți și poartă triumfală. În ușa capelei — biserică este veche și nu se poate face servicii într'ansa — P. S. Sa este întâmpinat de preoții T. Bădescu și Drincu în ornate.

Se face un scurt serviciu religios de P. S. Sa Episcopul și protopopul Ciorolan, Lungu și diaconul Măcinic.

P. S. Sa a vorbit publicului adunat în curtea școlii de pe coridorul școlii. Într'o predică de conținut profund, rostită cu măiestrie P. S. Sa Episcopul nostru a vorbit credincioșilor despre datorințele credincioșilor față de biserică străbună și de a-și crește copii buni.

După vizita făcută la locuința părintelui Bădescu, P. S. Sa trece să ia masa în casa părintelui Ardelean din Nădălbești. Aici amintim că biserică din Susani are un capital de 600.000 lei, așa că prin agilitatea preotului Bădescu credem că în curs de un an să se ridice o biserică frumoasă în Susani.

După masă, în Nădălbești se servește vechernia, la care predică frumos părintele Dr. Ștefan Cioroianu. Răspunsurile le cântă corul din Buteni.

La orele 5 P. S. Sa, urmat de suită, se întoarce la Buteni, unde seara se cinează la Dl Dr. Aurel Grozda.

Luni, în ziua sf. Cruci, dimineața la orele 9 plecăm cu mașinile spre Revetiș. Părinții Cioroianu și Lungu cu diaconul Măcinic au plecat înainte la Roșia, un cuib al sectarilor, ca acolo să pregătească terenul pe când sosește P. S. Sa Episcopul.

La Revetiș suntem însoțiți de d-na Grozda, o fiică bună și credincioasă a bisericii noastre, apoi dl Grozda, dl Dan, primpretorele Ștefănică și alți credincioși. La marginea cătunului

Cociuba P. S. Sa este întâmpinat de notarul Petruț cu o ceată de călăreți pe cai sprinteni. În comuna așezată pe un platou frumos ne așteaptă poporul cu fanfara și corul din Buteni și cu poartă triumfală. În ușa bisericii, preotul Neagu oferă P. S. Sale, spre sărutare, sf. evanghelie și sf. cruce. Se începe liturgia la orele 9^{1/2}, servește protopopul Stana, asistat de preoții Cosma din Buteni și Neagu din loc. Răspunsurile le cântă admirabil corul din Buteni. La priceasnă, P. S. Sa îmbrăcat în ornate sfinte, vorbește cu mult elan despre însemnătatea sfintei cruce, combătând cu multă iscusință învățăturile sectarilor. Masa, cu mâncări de post, o luăm în edificiul școlii.

La orele 3, escortați de călăreți, plecăm la Roșia. Tot satul ne așteaptă înaintea bisericii. Pontifică vecernia P. S. Sa părintele Episcop, asistat de protopopii Cioroian și Lungu, preoții Cosma, Manașe, Joja, Neagu, Butariu și Măcinic. Cânta frumos corul din Buteni. La fine P. S. Sa rostește una dintre cele mai frumoase predici. Înaltul prelat vorbește cu duh și mare însuflețire despre adevărul ce zace la temelie credinței ortodoxe. Combate punct de punct, ereziile sectei baptiste, care a prins rădăcini așa de adânci în comuna aceasta. În biserică erau mulți sectari, cari la început ascultau nedumeriți. Efectul predicii a fost zguduitor, căci la finea ei s'au prezentat la P. S. Sa 6 sectari, cari au cerut botezul religiei ortodoxe. P. S. Sa, asistat de preoțime, îi și botează momentan. Botezul a făcut impresie adâncă asupra publicului. Cei botezați sunt următorii: Catița Ghergar de 15 ani, Florița Tol de 17 ani, Ioan Ghergar de 12 ani, Gheorghe Ghergar de 10 ani, Tr. Ghergar de 3 ani și Florița Tol de 4 ani. P. S. Sa le dă noilor botezați sfaturi și îndemnuri creștinești. Tot atunci se anunța moașa satului Bun Eva, care defectase înainte cu mai mulți ani dela religia noastră, că revine la biserică mamă. I se citește rugăciunea de reprimire în sânul bisericii noastre, iar pâr. Cioroianu, în cuvinte impresionante, o binecuvintează cu bucurie când revine la credința părinților ei. Când am ieșit din Biserică poporul aduce la cunoștința P. S. Sale că bapțiștii din comună au între ei 2 tineri predicatori veniți din Basarabia, cari însă sub paravanul religiei propagă idei destructive.

Unul dintre țărani se plânge că, de 3 luni de când sunt în comună cei doi domnișori, au mâncat toți puii și găinele dela femeile sectarilor.

Unul, căci celalalt fugise, este adus în

fața pretorului Ștefănică, care îl legitimează. Se constată că are scrisori dela unirea de evanghelizare din România, și sub scutul acestor acte, acești agenți ai comunismului, surpă încetul cu încetul temelie bisericii și patriei noastre. S'au luat măsuri se fie expulzat din comună, dar cunoscând indolența noastră nefastă, el se va duce să samene germeii discordiei în alte comune.

Ținem să amintim aici că în toate cele 5 comune cercetate, P. S. Sa a împărțit gratuit o mulțime de broșuri din „*Biblioteca Creștinului ortodox*“.

Aducem aici cele mai calde mulțumiri vrednicilor și bunilor fii ai bisericii noastre, dlor avocați din Buteni Dr. A. Grozda și Dr. S. Dan, cari necruțând nici-o osteneală au însoțit și acum și de altă dată pe P. S. Sa Episcopul nostru în toate comunele din tractul Butenilor. Asemenea au căutat și ei cu doamnele, precum și preoțimea din Buteni ca P. S. Sa și suita, să se simtă bine în casele lor. P. S. Sa Episcopul a fost găzduit tot timpul, cât a stat în Buteni, în casa deschisă a dnei și dlui avocat Grozda, părintele protopop Cioroian la protopopul Lungu, iar părinții Stana și Măcinic la părintele Cosma. Asemenea aducem sincerele noastre mulțumiri corului și fanfarei din Buteni, care ne-au însoțit în toate cele 5 comune vizitate, ridicând măreția sfintelor slujbe. Bunul Dumnezeu să le răsplătească cu bine la toți.

Iar P. S. Sa părintele Episcop, plin de mulțumire în sufletul său, că a sămănat cuvântul sfintelor învățături, străbătând în 6 ani 275 comune, a plecat din Buteni Marți dimineața la oarele 10 cu automobilul, în societatea părinților protopopi Cioroianu și Stana. Prânzul l-au luat la părintele protopop Cosma din Ineu, de unde la oarele 4 d. m. am plecat spre Arad.

Congresul tineretului baptist din Buteni.

Tineretul baptist din țară și-a ținut congresul în Buteni la 28—30 August a. c. Deja în seara zilei premergătoare au sosit frații și surorile din cele patru vânturi ale țării cu streine graluri și streine porturi. Aveau bun prilej de întâlnire, pentru care congresul era mai mult pretext, decât scop adevărat.

Președintele Socaciu al U. B. B. R. dimpreună cu fratele său de cruce Ungureanu, secretarul uniunii baptiste, faimosul istoric dela Curtici, aveau nevoie de justificare pentru rodnicia lor activitate misionară. Atunci au ales localitatea Buteni, socotind, că turma

cuvântătoare a dreptcredincioșilor ar fi lipsită de păzitori. Dar mare le-a fost desiluzia! De data aceasta, — ca și cu toate prilejurile, baptiștii, — ca niște desăvârșiți farisei fățarnici, au strecurat țințarul și au înghițit cămila, vorba Sf. Scripturi.

Golul numeric al delegațiilor comunităților baptiste din țară, l-au umplut cu câte-va duzine de croitori, pantofari și șomeri din București, Cluj și de alturea. Iar unica lor podoabă a fost evreul Moise Richter și Averbuch din Basarabia și Grill din America. Vorbă să fie, că s'a ținut congresul tineretului baptist din țară! A fost mai bine zis excursia unui grup de circa 50 tineri baptiști din Arad la Buteni, sub conducerea altui grup de interesați. Erau nostimi în uniforma lor improvizată de culoare papagalcească. În tot timpul ședințelor au stat închiși în cușca capștei. Populația din Buteni nici n'a luat act de prezența lor acolo. Tot atât de caraghioasă a fost și emulația de coruri. La acel „Katzenmusik" n'au participat decât cei din Arad și Bonțești și încă vre-o 9 persoane din Miniș. Unde sunt cei din București, Cluj, Chișinău, etc.?

Dacă nu erau jertfele lor din Buteni, nu se puteau aduna nici 200 persoane. Dar dânșii prin zliare vor alură, probabil de un număr înzecit. Programa lor dela început până la capăt, socotind punctele de „evangelizare specială", a fost un lanț nesfârșit de insulte și batjocuri aduse Bisericii dominante a Statului Român. Aceasta, pentru gravitatea faptului, în prezenta autorităților noastre. Președintele uniunii Socaciu din București a terfelit Biserica noastră, pe Prea Sfințitul Grigorie, clerul ortodox, corpul didactic și administrația românească în noroiul celor mai detestabile calomnii. Cu prilejul acestei „evangelizări speciale" Socaci și-a documentat din nou micimea de suflet și tupeul locuitorului de mahală!

Culmea ironiei a fost cântarea evreului Moise Richter din Basarabia în capștea românească din Buteni. A consternat nu numai pe toți românii de bine, ci chiar și pe baptiști.

Acest fapt a desvâlit misterul, că sectarismul nu este o problemă bisericească, clericală, cât mai mult o chestie de stat. Ce încredere se mai poate avea în niște oameni, cari pactează și fraternizează cu streinii și dușmanii neamului nostru? Corifeli sectarismului, interesații apostoli mincinoși, sunt uneltele scabroase ale internaționalismului destructiv. Religia și Biblia sunt numai paravan inocent, în dosul cărui operează dușmanii neamului și-al țării. Și adesea cei mai buni fii ai neamului nostru, nu vor să înțeleagă aceasta. Vor înțelege odată, dar să nu fie târziu. Despre un tineret baptist, organizat pe întreaga țară, nici vorbă nu poate fi. Cel puțin experiența din Buteni ne-o confirmă aceasta. Congresul tineretului a fost mai de grabă o potemkiniadă de prost gust, care justifică, în fața străinilor, zelul misionar epuizat al unor figuri ca

Socaci și Ungureanu. Despre nivelul moral și educația creștină a tineretului baptist ne-am convins în timpul falimosului congres. În timp ce bătrânii se organizau în mansarda capștei, tinerii frați și surorile, pe lângă zidurile adunării petreceau foarte frivol, spre scandalizarea spectatorilor. Sala din parterul adunării îți oferea privestea unui pipatoriu plin de fum de tutun: surogatul baptist de tămâie. Bătrânii baptiști ai comunei, Sida Todor și tovarășii, văzând sacrilegiul fraților mai tineri, cari au prefăcut locul de rugăciune în bâlcu, privind de departe, sub muștrarea cugetului lăcrimau. Da, eră lacrima de durere al unor oameni cu conștiința vinovată, de a fi produs zizania sectară între frații de acelaș sânge și aceeaș lege. Acum lată-l despărțiți prin baptism de frați și alătura de iudani și streini! Frumoasă operă! Congresul tineretului baptist nu numai că n'a produs nici un efect, ba din contra, a smintit pe înșiși baptiștii participanți. Acest congres a făcut să cadă de pe fața conducătorilor masca fățarniciei, pentru cari evlavie este profit material. Cei din Buteni au avut un prilej de amuzament gratuit. Atmosfera de circ și de varleteu a stricat totul. Corifeli au văzut de mult că cu evlavie baptistă nu se mai ajunge rezultat. Acum au început-o cu hazul, cu veselia. Dar au dat greș! Mulțimea, care din trecutul lor de peste 50 ani a desprins adevărul că baptiștii sunt farisei fățarnici, nu se mai amăgește.

Acțiunea Bisericii ortodoxe din loc, în aceste zile, a dovedit vitalitatea și superioritatea ei sdrobitoare față de machinațiunile baptiste. Grandioasa procesiune ortodoxă, făcută prin fața capștei, l-a demetecit pe corifeli baptiști. A fost o lecție în acelaș timp bună pentru Grill et comp., că peste sufletul Românului ortodox nu se trece ușor. A fost un protest al neamului în contra indolenței și obrăzniciei baptiste.

Suntem convinși, că atât Socaci, cât și tipuri ca Ungureanu și tovarășii, au plecat dela Buteni mai plouați decât la sosire. Ce să-i faci! Așa-i viața, — când unii plâng, alții se bucură! De data aceasta ne bucurăm noi, că sufletul credincioșilor noștri a rămas curat de prihana baptistă.

Apa trece, pietrile rămân!

Ureche.

Librăria Diecezană Arad.

Bdul Regina Maria 12 și str. Eminescu 18. Complet asortată cu registrele, imprimătele și rechizițele necesare la începerea anului școlar.

Mare asortiment de cărți școlare curs primar. Dilor învățători le oferă rabațul cuvenit.

Sfințirea pietrii fundamentale

a bisericii ortodoxe române din **Arad-Gaiu** a avut loc **Duminecă**, la 13 Septembrie a. c. Credincioșii ort. rom. din acest cartier nu au avut până azi biserică proprie. Biserița în care ascultă până acum dumnezeițele slujbe, este departe, în afară de teritoriul cartierului și formează proprietatea Episcopiei Aradului. Noua biserică se zidește în centrul cartierului, pe terenul dăruit de vrednicul credincios **Nicolae Fericean bătrânul**. Sfințirea pietrii fundamentale a săvârșit-o **P. C. părinte consilier eparhial Mihailu Păcățianu**, ca mandatar al **P. S. părinte Episcop**, însoțit de **P. C. Protopop Traian Vațianu** al Aradului, preotul local **Nicolae Ionescu**, **Virgil Lugojan** și **Florea Codreanu**. Mulțimea credincioșilor din Gaiu, către cari au venit mulți și din cartierul **Șega**, au avut bucuria să vadă pe dl **Dr. Corneliu Radu**, primarul orașului Arad, în fruntea lor participând la sfințirea temeliei. A predicat **P. C. părinte Mihailu Păcățianu** despre însemnătatea acestei sfințiri, despre rolul Bisericii pentru suflete și pentru Neam, apoi a mulțumit celor ce au ostenit și au contribuit la adunarea fondului pentru zidire și celui ce a dăruit terenul și în sfârșit a îndemnat pe credincioși și consiliul parohial să-și dea silința la desăvârșirea lucrului început. Actul de întemeiere a fost semnat de preoți, de dl primar, de intelectualii din Gaiu, de membrii consiliului și epitropiei parohiale și de alți credincioși, apoi așezat în temelie care s'a sfințit.

Cerc religios în Ghiroda.

După un bun obicei, practizat în tractul pppesc al **Timișorii**, „Cercul religios“ al preoților conlucrează în totdeauna cu „Cercurile culturale“ ale **Asoc. „Astra“**, pentru înălțarea morală și luminarea credincioșilor de pe la sate.

Așa și la **Ghiroda** în **Dumineca** din 13 Sept. a. c. **Serbarea** a început cu sf. **liturghie**, săvârșită de **păr. protolereu Dr. P. Țucra**, înconjurat de preoții: **V. Popovici**, **M. Șora** și **N. Doboș**. Răspunsurile le-a dat corul tinerilor din **Ghiroda**, condus de **inv. Ardelean**. — **Păr. protolereu** a rostit o frumoasă și edificatoare predică, despre **sfânta cruce**. **Păr. Virgil Popovici**, în duioase cuvinte, ș'a luat rămas ban dela fill lui sufletești.

După masă s'a săvârșit **vecernia**, la care a predicat **M. Șora** despre viața sufletului, cu moto: „Ce ar câștiga omul de ar dobândi lumea toată și și-ar pierde sufletul său.

După **vecernie**, în cadrul unui program de frumoase cântări și declamări, aranjate de corul tinerilor, condus de **inv. Ardelean**, a conferențiat **pr. N. Doboș** despre rolul Școlii.

Reasumarea succintă a programului desfășurat, precum și sfaturile date în cuvântul de încheiere, rostit de **păr. protolereu Dr. Țucra**, au avut bun efect.

Nu numai sub raportul prestațiilor, ci și al efectului edificator produs, **serbarea** din **Ghiroda** a succedat.
Tle Flaviu

Bisericile de lemn din Bihor

Nu de mult a eșit de sub tipar opera frumoasă: „**Monumentele istorice ale județului Bihor**“ de **profesorul Dr. Coriolan Petran**. Acest volum este un buchet frumos legat, compus din imaginile celor mai reprezentative biserici din lemn din Bihor, cu menirea să eternizeze, sub forma aceasta mai ușor de păstrat pentru posteritate, sufletul poporului bihorian din secolii **XVII-XIX**, suflet depozitat în arta religioasă, în arhitectura acestor bisericuțe de lemn, așezate în câte o vale, în vecinătatea murmurului unui pârâu, ridicat pe vârf de deal și încunjurat de pomi sau tei, ori așezate în mijlocul satului și încunjurat de case vechi, sărăcăcioase, acoperite cu pale sau șindriile. Acest volum prin execuția lui artistică și plăcută, cu reproducții fotografice luate din pozițiile cele mai pitorești, prin studiul clar și documentat despre aceste monumente, în limba românească și cea engleză, va fi o cheazăte atât pentru generațiile ce vor veni, cât și pentru străinii contemporani, cari ne cunosc prea puțin că în acest colț de țară, numit „**Biharia**“, a palpitat din cele mai vechi timpuri un suflet ortodox și românesc, care s'a exteriorizat în aceste obiecte de artă și lăcașuri modeste, dar monumentale pentru arhitectura românească.

Aceasta operă a isvorât dintr'una din cele mai frumoase inițiative ale **Prea Sfinției Sale Episcop Roman Ciorogariu**, înspirat din dragostea adâncă ce a purtat întotdeauna față de tot ce e românesc și creștinesc, față de tot ce s'ar putea promova, măcar cu un pas spre mai bine, soarta națiunii și a Bisericii române, de a nu lăsa să se piardă, fără urme, aceste mărturii fidele ale unui trecut creștinesc și românesc, de pe teritoriul eparhiei **Prea Sfinției Sale**.

Mai ales acum când se obsearvă o tendință, datorită, cum zice însuși autorul acestei opere, unei ambiții false a credincioșilor și poate și împrejurărilor schimbate, de a înlocui toate bisericile de lemn cu altele de piatră sau cărămidă. Inițiativă susținută și sprijinită cu tenacitate dela începutul lansării ei până la terminarea cu succes al operei de cătră competentul în materie, harnicul și savantul **Domn Profesor Dr. Coriolan Petran**, care a cutreerat satele Bihorului, culegând datele de pe păreții înfumegați de lumânări, — **prinosul țaranilor români**, — și a reliefat tot ceea ce e mai caracteristic din punct de vedere arhitectonic în aceste biserici așa de dese încă prin Bihor. Inițiativă care face parte dintr'un plan mai vast, care

este partea primă a unei opere ce va continua cu monumentele de piatră ale județului Bihor și cu cântecetele populare, doinele din Bihor, — o altă expresie mai spirituală a sufletului poporului de pe aceste meleaguri.

Prima parte a operei e terminată, credem că și celelalte două părți, datorite perseveranței și energiei Prea Sfințitului Episcop, în curând se vor adăuga volumului apărut spre a forma mărturie vremurilor viitoare.

Executarea albumului în așa condiții frumoase se datorează în cea mai mare parte largului sprijin material de care s'a bucurat opera din partea autorităților județene, și în special a Domnului Iosif Maiorescu, secretar general la Directoratul Ministerial din Timișoara și Dlul Dr. Petru Popoviciu, fostul prefect al județului Bihor, cari au înțeles dela primul moment importanța inițiativei Prea Sfințitului Episcop și a întreprinderii Domnului Profesor Dr. Coriolan Petran.

Albumul, legat în pânză cu inscripțiile în aur, cuprinde: o acvarelă, un studiu de 51 pagini, 51 table ilustrate în negru-maron, a celor mai tipice biserici, din Bihor, 8 picturi din câteva biserici, 31 deseme arhitectonice, 33 fotografii a diferitelor obiecte de cult ce se află în bisericile din Bihor și în fine o hartă cu bisericile din Bihor.

Toate sunt pe hârtie velină. Opera aceasta va fi o podoabă a bibliotecilor parohiale și comunale, precum și a celor mai înalte instituții de cultură națională. De aceea toate bibliotecile parohiale și comunale din Bihor să grăbească a o avea printre cărțile lor.

Se află de vânzare la Consiliul Eparhial din Oradea, prețul 800 lei exemplarul.

„Legea Românească“

Tr. Baciu.

INFORMAȚIUNI.

Domnul N. Titulescu a fost ales a doua oră președinte a Ligii Națiunilor, ceace nu s'a mai întâmplat până acum. Urmând a se începe ședințele Ligii Națiunilor — care în sesiunea aceasta e compusă din reprezentanții a 51 de țări — trebuia ales președintele. A candidat reprezentantul Ungariei, graful Apponyi. Dar cele mai multe țări, prin reprezentanții lor, se fereau de un așa președinte, care în țara lui unguerească a lucrat totdeauna la înjosirea minorităților, la gâtuirea culturii lor, la unguirizarea oricărui suflet din țara lui, la menținerea prea marilor proprietăți a grafilor unguri. Cunoscându-se acestea, țările, prin reprezentanții lor, au rugat pe d. N. Titulescu, reprezentantul României, ca să primească marea și cinstita slujbă de încredere, adică de președinte a Sfatului

Popoarelor. Această cinste o fac țările atât d-lui Titulescu, cât și României, pe care el o reprezintă în Ligă Să trăiască d. Titulescu.

Plan francez pentru ajutorarea țărilor agricole. Dintre toate țările, Franța este acuma singura țară care poate da ajutor bănesc mai mare altor țări. Ea se gândește să sară în ajutorul acestora, după planul pe care-l dăm aci, pe scurt, și anume:

1) Țările din Europa centrală și de răsărit înființează un birou comun pentru desfacerea grâului.

2) O comisie (din care vor face parte reprezentanții țărilor exportatoare și importatoare) va hotărî din când în când, la nevoie, cantitatea de cereale ce urmează a se bucura de tarif preferențial.

3) Această comisie va hotărî care țară, cât și unde, să transporte cereale.

4) Biroul central va împărți prețul câpătat pe cereale, țărilor exportatoare, cari apoi vor plăti agricultorilor cerealele vândute.

Bine face Ford. Ford e cel mai mare industriaș din America, ba chiar din lumea întreagă. Are fabrici de automobile, și muncitori cu sutele de mii. Criza din America se simte grozav și printre lucrătorii lui Ford. El vrea însă ca muncitorii lui să nu sufere. De aceea a poruncit ca fiecare familist să sădească obligator în grădina sa zarzavatul de care are nevoie pentru un an de zile. Cel cari nu vor face, vor fi scoși din slujbă. Bun lucru, care n'ar fi rău ca să se introducă și la noi, acolo unde e cu putință.

Majestatea Sa Elena în vagon de tren cl. III. Mama Volvodului Mihai se află acum în Anglia. Plecând într-o zi din Londra spre un oraș din provincie, a călătorit cu clasa a III, alături de muncitori și țărani. Vestea s'a aflat îndată și fotografiile au cerut voie să o fotografieze, fiindcă e pentru prima oară în Anglia ca un membru al unei Case regale să călătorească cu cl. III. M. S. Elena a spus că vagoanele de cl. III din Anglia sunt foarte comode, de aceea călătorește cu această clasă.

Cinste se cuvine M. S. Elena.

Un nou Dumnezeu turcesc. Gazetele turcești scriu că șeful religios din Barsan a înființat o nouă religie. El adică s'a numit pe sine Dumnezeu, iar pe fratele său l-a numit profet, care să înființeze religia lui pe întreg pământul. El a atârnat în minarete (clopotnițe bis. turcești) clopote (ca la creștini), cari să cheme pe credincioși la rugăciune. Noua religie îngăduie dragostea liberă (adecă și în afară de căsătorie). Noul Dumnezeu turcesc cheltuește o sumedenie de bani pentru a sili pe turci să îmbrățișeze religia lui. Uneori mai și bate pe acei cari se încapăținează și nu-l cunosc de Dumnezeu.

Halal de așa religie.

Comisarul Sovietic Litvinov a răgușit rău. Doctorii spun că e amenințat de o răgușală care nu se vindecă, așa, că-și va pierde glasul și deci nu va mai putea vorbi.

Se vede că a vorbit prea mult, a spus în viața lui mai multe minciuni sovietice și acum Dumnezeu (în care bolșevicii nu cred) îl pedepsește cu mușenia.

Dumnezeu nu pedepsește cu bățul!

Fostul împărat al Germaniei, Kaizerul Wilhelm al II-a a fost dat în judecată de un lucrător, care a servit pe moșia fostului împărat, dar nu i-a plătit cei 148 de mărci.

Fostul rege al Spaniei, Alfons al 13 a, va fi dat în judecată de către republica spaniolă pentru întronarea dictaturii lui Primo de Rivera în Spania.

În Spania nu e liniște. Muncitorii, slujbașii, fac greve peste greve și demonstrații publice. Armata e mereu pe străzi pentru liniștirea populației.

Păsările morții. — Un ofițer din armata colonială olandeză, înapoiat în curând în Amsterdam, a povestit o întâmplare înspăimântătoare, care s'a petrecut în Noua Guinee, pe râul Fly, în apropierea localității Tagota.

Mai mulți indigeni, cari pescuiau în râu, au fost atacați de *păsările morții*. Trei indigeni au izbutit să scape. Celalții cinci au fost răniți de păsările inflămnate. După câteva ceasuri, cei cinci indigeni au murit în chinuri îngrozitoare. Soldații coloniali, trimși la fața locului, au izbutit să împuște câteva păsări. Guinea Noastră este singura țară din lume, unde trăesc aceste păsări otrăvitoare. „*Păsărea morții*“ nu e mai mare decât un porumbel. Ea trăiește cu totul deoparte de celelalte păsări și se apropie de oameni numai când o răpește foamea. Mușcătura ei are urmări grave. Cel mușcat simte mai întâiu o înțepătură foarte dureroasă, apoi își pierde vederea și după două ceasuri încetează din viață. Nici un om mușcat de pasărea morții nu poate fi scăpat.

Mormântul lui Alexandru cel Mare (Alexandru Macedon) a fost descoperit aproape de coloana lui Pompei din Alexandria (Egipt) de către d-l Howard Carter, care împreună cu lordul Carnarvon, a izbutit să descopere și mormântul lui Tutankamon.

Alexandru cel Mare a murit la Babilon în anul 323 înainte de Hristos și se știa numai că fusese înmormântat la Alexandria. Legenda adaugă că trupul lui fusese pus într'un coștug de aur.

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala“

BIBLIOGRAFIE.

„A apărut și se recomandă lucrarea părintelui diacon dela Constanța, *Ar. I. Vârnăv: Carte omagială* cu ocazia aniversării a cinci ani de păstorie a P. Sf. Episcopul Gherontie al Constanței. Are 160 pagini, cu 14 planșe, pe hârtie velină, cu prețul de Lei 85. Cuprinde mai ales cuvântări de ale P. Sf. Sale, cari pot fi de bună orientare preoșilor noștri.

O recomandăm în atenție obștească“.

—o—

„A apărut și se recomandă călduros, tuturor preoșilor și mirenilor noștri intelectuali, și mai ales profesorilor de religie, lucrarea valoroasă a D-lui *I. N. Lungulescu*, prim procuror în Râmnicul-Vâlcea, „*Energia Spirituală*“. E o bună și reușită apologie a spiritualității și nemuririi sufletului, întemeiată pe puternice argumente din domeniul istoriei, filosofiei și a științelor, și nu cuprinde ceva ce s'ar împotrivi doctrinei sfintei noastre biserici. E o lucrare de 266 pagini și se poate procura, cu prețul de Lei 150, dela editura librăriei Anastasiu și Petrescu din Râmnicul-Vâlcea.

Arad, 4 Septembrie 1931.

† *Dr. Grigorie Gh. Comșa*
Episcopul Aradului.

Poșta Redacției

Preotul Micluța Pâncota. Lucrarea trimisă nouă spre publicare a mai fost tratată în revista noastră.

T. Secusigeanu. Articolul D-tale nu atinge nivelul pentru a fi publicat în revista noastră.

In atenția Dlor Căcicheși.

Singurele manuale de religie pentru școlile primare, aprobate de sf. Sinod, sunt cărțile de preotul N. Crișmariu: *Istorie biblice* Lei 22; *Istorie bisericească* Lei 20 — și *Catechismul* Lei 20.

Carte de rugăciuni pentru elevii școlilor primare de Dr. Grigorie Comșa, episcopul Aradului, legată în pânză, Lei 15.

De vânzare la Librăria Diecezană. Arad.

Redactor responsabil: SIMION STANA.